

Zorg goed voor jezelf en goed voor elkaar

Tips voor artsen en andere zorgprofessionals in de gehandicaptenzorg om fysiek en mentaal fit te blijven

De zorg staat momenteel flink onder druk als gevolg van COVID-19. Sommige artsen en andere zorgprofessionals kunnen hun werk niet uitvoeren, doen ander werk of werken juist onder extreme omstandigheden. Hoe kun je als zorgprofessional in de gehandicaptenzorg optimaal voor jezelf, je collega's en de cliënt zorgen?

BEREID JE ZO GOED MOGELIJK VOOR

Houd je zo goed mogelijk op de hoogte van instructies en omgangsvormen. Deel de leerpunten met elkaar. Laat je informeren door ervaren collega's en/of je manager. Check de intranetsite van je instelling. Op de website van Verenso staat het **Document COVID-19 (behandeladvies)**, dat ook voor artsen voor verstandelijk gehandicapten geldt.

VERTROUW OP JEZELF EN JE COLLEGA'S

Goede zorg verlenen in crisistijd is teamwork. Angst, bezorgdheid en stress zijn in deze omstandigheden normaal. Samen met je collega's weet je meer en is je draagkracht groter.

- Let op je collega's. Als je in teamverband werkt, zorg dan dat je collega eet en drinkt, pauzes neemt en praat over wat jullie meemaken. Heb hierbij aandacht voor elkaars ervaringen en emoties. Benoem wat je zwaar vond, maar benoem ook lichtpuntjes. Dit verkleint de kans op fouten en verstevigt de veerkracht van je collega's. Werk je alleen, spreek dan met een collega vaste contactmomenten af of plan een intervisiemoment, bijvoorbeeld door te (beeld)bellen.
- Werk je online met cliënten, spreek dan ook contactmomenten af met collega's (via de telefoon of beeldbellen). Vragen over het al dan niet verlenen van zorg op afstand? Ga naar de website van het **Nederlands Jeugdinstituut**.
- Als contact met een collega onmogelijk is, kun je ook contact zoeken met je beroepsvereniging.
- Het op afstand begeleiden van cliënten met een lichamelijke of verstandelijke beperking is uiterst ingewikkeld. Als je het even niet zo goed weet: vraag advies aan collega's, managers, (mede)behandelaren of je beroepsvereniging. Geef eerlijk aan waar jouw grenzen liggen en maak problemen, bijvoorbeeld met de beperkingen in je werk of je rooster, bespreekbaar.

NEEM JE RUST EN BLIJF FIT

Zijn het voor jou extreem drukke tijden? Dan zijn rustmomenten heel belangrijk om weerbaar te blijven.

- Zoek afleiding en neem na een dienst voldoende rust. Probeer tussen de diensten door tijd in te plannen voor dingen die energie geven.
- Zorg dat je regelmatig eet en voldoende slaapt. Beweeg voldoende, maar niet te intensief.
- Kies één of twee momenten per dag om nieuws tot je te nemen en niet vaker. Beperk je tot betrouwbare bronnen.

- Alcohol en drugs kunnen de schijn van ontspanning bieden, maar zijn extra stressoren. Ze beïnvloeden de kwaliteit van slaap negatief en remmen fysiek en mentaal herstel.

GEbruik PBM

Volg in ieder geval de richtlijn van het **RIVM**.

- Als je in aanraking komt met een hoestende/niezende cliënt die mogelijk COVID-19 heeft, gebruik dan persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Deze bestaan uit een mondneusmasker, bril, schort en wegwerphandschoenen. Dit geldt alleen indien de zorg niet uitgesteld kan worden, de afstand kleiner is dan 1,5 meter en bij persoonlijke verzorging of lichamelijk onderzoek. Voor heel vluchtig contact, zoals het aanreiken van medicijnen, geldt dit dus niet.
- Als je zelf COVID-19 symptomen hebt (hoesten en/of neusverkoudheid en/of koorts), moet je misschien thuisblijven of aangepast werk doen. Check hiervoor de website **inzet-en-testbeleid** van het RIVM. Als persoonlijke verzorging of lichamelijk onderzoek onvermijdelijk is, moet je getest worden. In afwachting van de uitslag draag je een chirurgisch mondneusmasker en handschoenen. Het mondneusmasker kan 3 uur achtereen gedragen worden (bij verschillende cliënten). De handschoenen moeten per cliënt gewisseld worden.
- Als PBM niet beschikbaar zijn, neem dan contact op met je leidinggevende of werkgever over een alternatief, zoals pas zorg verlenen als PBM beschikbaar zijn of ander passend veilig werk doen. Het is belangrijk dat je het risico om besmet te raken of een cliënt te besmetten, zo klein mogelijk houdt.
- Houd de RIVM-website in de gaten, de richtlijnen worden regelmatig aangepast.

VRAAG TIJDIG HULP

Het is van belang je zorgen tijdig te delen en om hulp te vragen. Kijk welke mogelijkheden er zijn in je zorginstelling voor mentale ondersteuning (psychologen, orthopedagogen, welzijnsmedewerkers, geestelijke verzorging, maatschappelijk werk, HR/personeelszaken) en maak hier gebruik van! Bied jij deze mentale ondersteuning zelf aan aan collega's? Vergeet jezelf dan niet en zoek ondersteuning bij collega's. Ook buiten je zorginstelling bestaan mogelijkheden voor steun. Op de **LAD-site** staan goede initiatieven.